

Abstract NAF Årskonferanse Anne Waldrop:

Når antropologen reiser tilbake

Mine to første feltarbeid var i henholdsvis Ghana i 1987-88 og i India i 1997-98, i urbane og moderne settinger, i land som begge har gjennomgått omfattende globale økonomiske liberaliseringsprosesser. I Ghana gjorde jeg feltarbeid på en delvis norskeid sementfabrikk i havnebyen Takoradi, og analyserte en sentral debatt om norsk versus ghanesisk ledelse i lys av forestillinger om kulturell identitet, selvberging og klasse. Av forskjellige grunner reiste jeg ikke tilbake til landet før over 20 år etter, og det mest påfallende da jeg kom tilbake, og oppsøkte sementfabrikken og snakket med folk, var endringene. Bare fabrikkbygningene og en håndfull personer var de samme som i 1987-88, ellers framsto alt som forandret. Jeg har besøkt Ghana jevnlig de siste åtte årene, og ledelsesdebatten jeg skrev om for 30 år siden framstår nå som irrelevant. I India derimot ser jeg en tydeligere kontinuitet. Her gjorde jeg mitt første feltarbeid blant folk tilhørende den etablerte middelklassen i New Delhi, og analyserte klassetilhørighet og avgrensning fra lavere kaster/klasser i lys av økonomisk liberalisering og endringer dette førte med seg. I India har jeg holdt en jevnlig kontakt med venner, akademikere og informanter siden mitt første feltarbeid, og jeg har også gjort nye feltarbeid på andre problemstillinger. Som i Ghana, har det også i India foregått globaliseringsprosesser som har ført til store sosiale endringer, men sett fra mine feltarbeidsperspektiver er det her en tydelig kontinuitet. For eksempel har de klasseavgrensningsprosessene jeg analyserte for 20 år siden på ingen måte blitt irrelevante, men virker snarere å ha blitt forsterket og mer fremstående i indisk hverdagsliv. Med utgangspunkt i disse to feltarbeidene og mine tilbakevendende besøk, vil dette innlegget diskutere forholdet mellom nåtid og fortid, og metodologiske utfordringer knyttet til hvordan vi kan forstå endring og kontinuitet. Satt på spissen, når vi ser slike tilsynelatende totalforandringer som jeg ser i Ghana, eller kontinuitet som jeg ser i India, er det feltet eller fagdebattene som er årsaken?